

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:1605549-2 - 008
Vår dato: 29.11.2016

Deres ref.: 16/2012
Deres dato: 17.10.2016

Saksbehandler: Bjarte Stølås Storli

Høring – endringer i markedsføringsloven

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) viser til høring fra Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) om endringer i markedsføringslovens håndhevingsregler av 17. oktober 2016.

Høringen omhandler forslag til endringer i lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. av 9. januar 2009 nr. 2 (markedsføringsloven) med det formål å få en mer effektiv håndheving av lovens regler, samt tydeliggjøre Forbrukerombudets rolle som tilsyn, jf. høringsnotatets side 4.

Vedtakskompetanse

Det foreslås i høringsnotatets punkt 4.2.3.4 at Forbrukerombudet skal gis primær vedtakskompetanse, samtidig som ombudets anledning til å forhandle med næringsdrivende beholdes. Dette vil effektivisere håndhevingen av markedsføringsloven ved at saker kan bli avgjort etter en kortere prosess i dag, noe som vil kunne være en fordel både for næringsdrivende og forbrukere. Nkom anser dette som positivt, og støtter forslaget.

Opplysningsplikt

Nkom ønsker å knytte noen bemerkninger opp mot BLDs forslag om at opplysningsplikten overfor Forbrukerombudet (og Markedsrådet) etter markedsføringsloven § 33 skal gå foran taushetsplikt etter annen lovgivning. Dette foreslås inntatt som et nytt ledd i § 33: «Taushetsplikt som følger av lovgivning, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten eller retten til å foreta granskning.» Det legges til grunn at opplysningsplikten likevel skal stå tilbake for

såkalt kvalifisert taushetsplikt – taushetsplikt som går foran vitneplikten etter straffeprosessens og sivilprosessens regler.

Taushetsplikt som følger av «(...) tjeneste eller arbeid for (...) tilbyder av posttjenester, tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller elektronisk kommunikasjonstjeneste (...)» er omfattet av den kvalifiserte taushetsplikten, jf. lov om rettergangsmåten i straffesaker av 22. mai 1981 nr. 25 (straffeprosessloven) § 118, første ledd, jf. § 230, jf. §§ 203 flg. og lov om mekling og rettergang i sivile tvister av 17. juni 2005 nr. 90 (tvisteloven) § 22-3. Nkom er delegert myndighet til å gi samtykke til fritak fra taushetsplikten, jf. Samferdselsdepartementets delegasjonsvedtak av 5. mars 1996 jf. presisering i brev fra Samferdselsdepartementet den 6. november 2009, samt Samferdselsdepartementets delegeringsvedtak av 28. juli 2016.

Slikt samtykke til fritak gis kun i saker som er under etterforskning av politi/påtalemyndighet, gjelder forberedelse til rettergang i sivile saker eller bevissikring utenfor rettssak. De enkelte hjemler det da gis fritak fra gjelder lov om elektronisk kommunikasjon av 4. juli 2003 nr. 83 (ekomloven) § 2-9, lov om posttjenester av 4. september 2015 nr. 91 (postloven) § 30 og lov om opphavsrett til åndsverk m.v. av 12. mai 1961 nr. 2 (åndsverkloven) § 56b. Til tross for muligheten for samtykke til fritak fra den kvalifiserte taushetsplikten, kan ikke Nkom se at den foreslåtte regelen i nytt tredje ledd i markedsføringsloven § 33 vil få virkning overfor taushetsplikten etter ekomloven, postloven og åndsverkloven. Dette fordi det ikke synes praktisk at Forbrukerombudet vil kreve opplysninger eller foreta granskninger i saker som allerede er i en prosess som kan fritas for taushetsplikt (politietterforskning, forberedelse til sivil sak eller bevissikring utenfor rettssak).

Ekomloven § 2-9 har imidlertid en unntaksbestemmelse i tredje ledd der det for identifikasjonsopplysninger ikke er nødvendig å gå veien om å søke fritak fra taushetsplikt fra Nkom. Dette gjelder imidlertid bare henvendelser fra politi, påtalemyndighet, vitnemål for retten og *annen myndighet i medhold av lov*.¹ Også andre offentlige kontrollmyndigheter som har en mer generell lovhjemmel til å innhente opplysninger uavhengig av taushetsplikt, herunder Forbrukerombudet ved endring av markedsføringsloven § 33, vil således kunne få adgang til slike identifikasjonsopplysninger (abonnement/brukerdata).

Hensynet til Forbrukerombudets behov for å drive et effektivt tilsynsarbeid og gjøre det enklere å forfølge lovbrudd tilsier at ombudet, etter Nkoms oppfatning, bør kunne ha adgang til å innhente visse abonnementsopplysninger hos ekomtilbyderne. BLD viser i sitt høringsnotat til at en utvidet hjemmel til å be om opplysninger også vil være i tråd med den foreslåtte reviderte forordningen om forbrukervernsamarbeid fremsatt av Europakommisjonen 25. mai 2016. Nkom viser til vårt hørings svar av 18. august 2016 i forbindelse med BLDs høring av dette nye regelverket.

¹ Om lovendringen, se Prop. 49 L (2010-2011) s. 117

Nkom vil understreke at adgangen til å innhente abonnementsopplysninger ikke bør gå lenger enn behovet tilsier, og at hensynet til personvern må ivaretas i regelutformingene. I denne forbindelse vil Nkom bemerke at Forbrukerombudet vil kunne ha behov for å innhente identifikasjonsopplysninger til abonnenter som har hemmelig telefonnummer², og at avveiningen mellom tilsynsmyndighetens behov og personverninngrepet tilsier at slik innhenting ikke skal skje rutinemessig. Nkom understreker dette, da abonnenter med hemmelig nummer som oftest har anskaffet seg et slikt som følge av et reelt beskyttelsesbehov mot trusler mv. Etter Nkoms oppfatning kan eventuelt adgangen til å innhente slik informasjon avgrenses noe, for eksempel i form av at det inntas et krav om mistanke om lovovertrødelse og/eller et krav om at særlige hensyn gjør utlevering av opplysningene nødvendig.

Med hilsen

Hans Jørgen Enger
seksjonssjef

Bjarte Stølås Storli
rådgiver

² Hemmelig nummer er regulert i forskrift om elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste av 16. februar 2004 nr. 426 (ekomforskriften) § 6-6. Hemmelig nummer skal ikke publiseres hos nummeropplysningstjenestene, og det vises ikke hos mottaker av anrop. Hemmelig nummer må ikke forveksles med nummer som kun er reservert mot publisering hos nummeropplysningstjenester etter ekomforskriften § 6-2, tredje ledd.